

Sygn. akt VI GC 327/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 września 2023 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Justyna Supińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Marta Denc

po rozpoznaniu w dniu 06 września 2023 roku w Gdyni

na rozprawie

w postępowaniu gospodarczym

sprawy z powództwa (...) **spółki akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko **D. K. reprezentowanemu przez syndyka masy upadłości pozwanego – D. B.**

o zapłatę

zasądza od pozwanego D. K. (reprezentowanego przez syndyka masy upadłości pozwanego – D. B.) na rzecz powoda (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1 355 złotych (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt pięć złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot:

65 złotych za okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

120 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 12 lutego 2021 roku do dnia zapłaty,

65 złotych za okres od dnia 12 lutego 2021 roku do dnia zapłaty;

oddala powództwo w pozostałym zakresie;

zasądza od pozwanego D. K. (reprezentowanego przez syndyka masy upadłości pozwanego – D. B.) na rzecz powoda (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 113,38 złotych (sto trzynaście złotych trzydzieści osiem groszy) wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 327/23

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 22 września 2022 roku, uzupełnionym w piśmie z datą w nagłówku „dnia 07 października 2022 roku” (data prezentaty: 2022-10-13, k. 134-135 akt), powód (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego D. K. kwoty 4 998 złotych, w tym: kwoty 1 355 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot: 65 złotych za okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 120 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 12 lutego 2021 roku do dnia zapłaty i 65 złotych za okres od dnia 12 lutego 2021 roku do dnia zapłaty – tytułem zapłaty należnej powodowi składki ubezpieczeniowej oraz kwoty 3 643 złotych – tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790), a także kosztów procesu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 12 grudnia 2022 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GNc 3497/22 starszy referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany D. K. wniósł o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia powoda oraz wskazał, że umowy ubezpieczenia zawarte z pozwanym miały charakter konsumencki, a pozwany nie miał wpływu na kształt klauzuli zastrzegającej dla powoda koszty wynagrodzenia. Nadto powód nie wykazał również, jakie konkretnie czynności, za które naliczył prowizję, zostały przez niego wykonane.

Postanowieniem z dnia 26 lipca 2023 roku Sąd Rejonowy w Gdyni zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z ogłoszeniem upadłości pozwanego, a następnie podjął je i prowadził w dalszym ciągu z udziałem syndyka masy upadłości pozwanego D. D. B. (k. 221 akt).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od dnia 05 października 2017 roku D. K. prowadzi pod firmą (...) działalność gospodarczą, której przedmiotem jest m. in. działalność taksówek osobowych oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych, furgonetek i innych pojazdów samochodowych.

W związku z powyższą działalnością gospodarczą D. K. zawarł z (...) spółką akcyjną z siedzibą w W.:

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki M. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 16 stycznia 2021 roku do dnia 14 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 27 stycznia 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki R. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 16 stycznia 2021 roku do dnia 14 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 27 stycznia 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki F. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 16 stycznia 2021 roku do dnia 14 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 27 stycznia 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki M. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 16 stycznia 2021 roku do dnia 14 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 27 stycznia 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki M. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 22 stycznia 2021 roku do dnia 20 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 02 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 22 stycznia 2021 roku do dnia 20 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 02 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 22 stycznia 2021 roku do dnia 20 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 02 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 22 stycznia 2021 roku do dnia 20 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 02 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki C. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 22 stycznia 2021 roku do dnia 20 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 03 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki C. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 22 stycznia 2021 roku do dnia 20 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 03 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 22 stycznia 2021 roku do dnia 20 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 03 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki M. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 22 stycznia 2021 roku do dnia 20 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 03 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki D. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 25 stycznia 2021 roku do dnia 23 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 04 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki C. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 25 stycznia 2021 roku do dnia 23 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 04 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 25 stycznia 2021 roku do dnia 23 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 04 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia 26 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 04 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 27 stycznia 2021 roku do dnia 25 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 04 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia 06 marca 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 11 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki C. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 30 stycznia 2021 roku do dnia 28 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 65 złotych do dnia 11 lutego 2021 roku,

umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą pojazdu marki F. o numerze rejestracyjnym (...) potwierdzoną polisą numer (...) na okres od dnia 21 stycznia 2021 roku do dnia 19 lutego 2021 roku, za zapłatą składki w kwocie 120 złotych do dnia 02 lutego 2021 roku.

We wszystkich powyższych umowach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych wskazano, że jest to umowa OC komis, a ubezpieczającym jest D. K. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...), wskazano też jego numer Regon.

(...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wzywał D. K. do zapłaty powyższych składek, jednakże bezskutecznie.

polisy wraz z oświadczeniami – k. 19-23, 25-29, 31-35, 37-41, 43-47, 49-53, 55-59, 61-64, 66-70, 72-76, 78-82, 84-86, 88-92, 94-98, 104-108, 110-114, 116-119, 121-125, 127-131 akt, wezwania do zapłaty – k. 24, 30, 36, 42, 48, 54, 60, 65, 71, 77, 83, 87, 93, 99, 99-102, 103, 109, 115, 120, 126 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów z dokumentów przedłożonych przez powoda w toku postępowania, których zarówno autentyczność, jak i prawdziwość w zakresie twierdzeń w nich zawartych nie budziła wątpliwości Sądu, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie powód (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego D. K. kwoty 4 998 złotych, w tym: kwoty 1 355 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od wskazanych w pozwie kwot i za wskazane tam okresy – tytułem należnej powodowi składki w związku z łączącymi strony umowami ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz kwoty 3 643 złotych – tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790), a także kosztów procesu.

Kwestionując żądanie pozwu pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda oraz wskazał, że umowy ubezpieczenia zawarte z pozwanym miały charakter konsumencki, a pozwany nie miał wpływu na kształt klauzuli zastrzegającej dla powoda koszty wynagrodzenia. Nadto powód nie wykazał również, jakie konkretnie czynności, za które naliczył prowizję, zostały przez niego wykonane.

Zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Umowa ubezpieczenia jest zatem umową dwustronnie zobowiązującą – ubezpieczający jest obowiązany uiścić umówioną składkę w zamian za ochronę ubezpieczeniową, przy czym o ile świadczenie ubezpieczającego jest bezwarunkowe, o tyle świadczenie ubezpieczyciela jest uzależnione od zajścia przewidzianego w umowie wypadku, tj. zdarzenia losowego. Nadto wskazać należy, że czym innym jest umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, a czym innym potwierdzająca ją polisa. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dochodzi do skutku solo consensu – poprzez zgodne oświadczenie stron umowy i do jej zawarcia nie jest wymagana forma pisemna, czy inna forma szczególna. Natomiast polisa, o jakiej mowa w art. 809 k.c., stanowi jedynie zewnętrzny nośnik potwierdzający treść zawartej umowy. Na marginesie dodać jedynie należy, że polisa nie warunkuje ważności zawarcia umowy ubezpieczenia (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 04 kwietnia 2013 roku, sygn. akt VI ACa 1324/12).

Uwzględniając całokształt materiału dowodowego złożonego w przedmiotowej sprawie w ocenie Sądu powód za pomocą przedłożonych dowodów z dokumentów zdołał udowodnić, że strony połączył ważny węzeł obligacyjny nakładający na każdą z nich obowiązek spełnienia określonych świadczeń – na powoda świadczenie ochrony ubezpieczeniowej związanej z odpowiedzialnością cywilną za szkody wyrządzone ruchem pojazdów wskazanych w polisach we wskazanych w nich okresach, na pozwanego zaś – świadczenie zapłaty łącznie kwoty 1 355 złotych (18 x 65 złotych + 1 x 120 złotych) tytułem wynagrodzenia za przedmiotową ochronę, a więc zapłaty składki w tej (łącznej) wysokości. Powód wykazał bowiem, że obie strony wymieniły oświadczenia woli obejmujące ofertę zawarcia umowy ze strony powoda i oświadczenie woli o przyjęciu tej oferty przez pozwanego. W tym zakresie powód przedłożył bowiem dokumenty w postaci polis zawierające wszystkie elementy przedmiotowo istotne składające się na treść umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Ustalono w nim zarówno świadczenie powoda (ryzyko związane z odpowiedzialnością cywilną wynikającą z ruchu wskazanego pojazdu we wskazanym okresie), jak i świadczenie pozwanego w postaci zapłaty składki (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 kwietnia 2014 roku, sygn. akt VI ACa 114/13). Jednocześnie Sąd miał na uwadze, że pozwany nie kwestionował znajdującego się na tych dokumentach podpisu pozwanego jako ubezpieczającego ani też faktu zawarcia tychże umów, pozwany jedynie podnosił, że umowy ubezpieczenia zawarte z pozwanym miały charakter konsumencki, a pozwany nie miał wpływu na kształt klauzuli zastrzegającej dla powoda koszty wynagrodzenia. W tym miejscu wskazać należy, że jak wynika z wpisów w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej pozwany D. K. od dnia 05 października 2017 roku prowadzi pod firmą (...) działalność gospodarczą, której przedmiotem jest m. in. działalność taksówek osobowych oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych, furgonetek i innych pojazdów samochodowych. Nadto jak wynika z treści umów zawartych przez strony, we wszystkich spornych umowach ubezpieczenia wskazano, że jest to umowa OC komis, a ubezpieczającym jest D. K. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...), wskazano też jego numer Regon. Powyższe w ocenie Sądu jednoznacznie wskazuje, że sporne umowy ubezpieczenia zostały zawarte przez pozwanego jako osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą w związku z zawodowym charakterem tej działalności, co oznacza, że w umowach tych pozwany nie

jest traktowany jak konsument, a art. 385¹ k.c. i następnie nie znajdzie w niniejszej sprawie zastosowania. Co więcej, nawet gdyby sporne umowy zostały zawarte przez pozwanego jako konsumenta, to przepis ten nie miałby i tak zastosowania dla ewentualnej oceny abuzywności postanowień umowy w świetle zarzutów pozwanego odnoszących się do wynagrodzenia powoda, albowiem nie dotyczy on postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały one sformułowane w sposób jednoznaczny, co wprost wynika z treści tego przepisu. Nie budzi przy tym wątpliwości w doktrynie i orzecznictwie, że głównymi świadczeniami wynikającymi z zawarcia umowy ubezpieczenia są: po stronie zakładu ubezpieczeń – udzielenie ochrony ubezpieczeniowej w razie zajścia określonego w umowie wypadku, a po stronie ubezpieczonego (ubezpieczającego) – obowiązek zapłaty składki. W niniejszej sprawie dla pozwanego więc głównym (i jedynym) świadczeniem była zapłata składki stanowiącej wynagrodzenie powoda za udzielaną ochronę ubezpieczeniową, zaś wysokość tejże składki wynikała wprost z treści zawartej umowy.

W tej sytuacji żądanie powoda w zakresie kwoty 1 355 złotych tytułem należnych powodowi składek w związku z łączącymi strony umowami ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych uznać należało za uzasadnione.

Odnosząc się natomiast do zarzutu wygórowanej prowizji oraz niewykazania przez powoda jakie konkretnie czynności, za które naliczył prowizję, zostały przez niego wykonane, to wskazać należy, że w niniejszym postępowaniu powód nie domagał się od pozwanego żadnej prowizji, lecz m. in. kwoty 3 643 złotych tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790). Zgodnie z art. 7 tej ustawy w transakcjach handlowych – z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny – wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: wierzyciel spełnił swoje świadczenie i nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie. Zgodnie natomiast z art. 10 tej ustawy od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 (lub art. 8 ust. 1), przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności. Uprawnienie do kwoty, o której przysługuje od transakcji handlowej, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 pkt 2 (ust. 3).

Podkreślić w tym miejscu należy, że rekompensata za koszty odzyskiwania należności przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790) przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Roszczenie o taką rekompensatę powstaje po upływie terminów zapłaty określonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy, a uprawnienie wierzyciela (tu: powoda) jest oderwane od spełnienia przez niego dodatkowych warunków poza tym, że spełnił on swoje świadczenie oraz nabył prawo do żądania odsetek, co w niniejszej sprawie zostało wykazane. Jest to przy tym uprawnienie, które nie zależy też od tego, czy wierzyciel poniósł w konkretnej sytuacji jakikolwiek uszczerbek związany ze spełnieniem przez dłużnika jego świadczenia z opóźnieniem ani też czy podjął (i jakie) czynności związane z windykacją należności.

W rozpoznawanej sprawie strony łączyło 19 umów, a więc stosunków prawnych – transakcji handlowych, na podstawie których pozwany był zobowiązany do uiszczenia na rzecz powoda kwot składek. Bezspornym było również to, że pozwany nie zapłacił ich powodowi w uzgodnionym przez strony terminie, mimo spełnienia świadczenia przez powoda i to w sposób prawidłowy (co nie było kwestionowane). Co do zasady zatem powodowi przysługiwało uprawnienie do żądania rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, o jakiej mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790) od każdej zawartej umowy ubezpieczenia (jako odrębnej transakcji handlowej), jak i uprawnienie do żądania odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od niezapłaconych w terminie składek.

Jednakże Sąd miał na uwadze, że postanowieniem Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku z dnia 26 maja 2023 roku wydanym w sprawie o sygn. akt GD1G/GU/278/2023 ogłoszono upadłość pozwanego D. K.. Zgodnie zaś z art. 3 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790) przepisów tej ustawy nie stosuje się m. in. do długów objętych postępowaniami prowadzonymi na podstawie ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe oraz ustawy z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne odpowiednio od dnia ogłoszenia upadłości albo od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

W tej zaś sytuacji nie było podstaw, a Sąd bierze pod uwagę stan istniejący w chwili wydania wyroku (art. 316 k.p.c.), aby zasądzić od pozwanego, którego upadłość ogłoszono przed wydaniem wyroku na rzecz pozwanego rekompensatę za koszty odzyskiwania należności oraz odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, wobec czego powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu. W takiej bowiem sytuacji, gdy dług powstał przed ogłoszeniem upadłości, od dnia ogłoszenia upadłości przepisów ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790) przewidującej odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych i rekompensatę za koszty odzyskiwania należności do takiego długu nie stosuje się.

Odnosząc się natomiast do zarzutu przedawnienia roszczenia powoda, to wskazać należy, że nie był on zasadny.

Stosownie do art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia. Przedawnione roszczenie zmienia się w tzw. zobowiązanie niepełne (naturalne), którego cechą jest niemożliwość jego przymusowej realizacji. Instytucja przedawnienia znajduje swoje zastosowanie w sytuacji, kiedy podmiot uprawniony przez dłuższy czas nie realizuje przysługującego mu roszczenia. Wówczas może zaistnieć stan niepewności prawnej co do rzeczywistej intencji wykonywania określonego prawa przez podmiot uprawniony, co w efekcie stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa obrotu prawnego. W związku z tym wraz z upływem określonego przepisami prawa terminu następuje zmniejszenie ochrony prawnej dla nierealizowanego roszczenia przejawiające się brakiem możliwości przymusowego egzekwowania takiego uprawnienia w razie podniesienia przez obowiązanego zarzutu przedawnienia i tym samym uchylenia się przez niego od zaspokojenia roszczenia. Decydujące znaczenie dla niniejszej sprawy miało zatem ustalenie, czy termin przedawnienia roszczenia już upłynął.

Zgodnie z treścią art. 120 k.c. bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, przy czym jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Wymagalność roszczenia utożsamiana jest więc z chwilą, z upływem której wierzyciel może domagać się od dłużnika spełnienia świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 819 § 1 k.c. roszczenia z umowy ubezpieczenia przedawniają się z upływem lat trzech, przy czym zgodnie z art. 118 k.c. zdanie ostatnie – koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego (chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata).

Odnosząc się zatem do żądania zapłaty składek, to wskazać należy, że skoro termin ich wymagalności przypadał na okres styczeń – luty 2021 roku, roszczenie powoda w tej części przedawniłoby się z dniem 31 grudnia 2024 roku. Tymczasem powód wniósł niniejszy pozew w dniu 22 września 2022 roku, a zatem przed upływem okresu przedawnienia.

Odnosząc się natomiast do żądania kwoty 3 643 złotych tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, to przypomnieć należy, że roszczenie o taką rekompensatę, stosownie do przepisów ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790), powstaje po upływie terminów zapłaty określonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 11 grudnia 2015 roku, sygn. akt III CZP 94/15), tj. wtedy gdy wierzyciel nabywa prawo do odsetek, czyli gdy spełnił swoje świadczenie oraz nie otrzymał zapłaty w

terminie określonym w umowie, przy czym obie przesłanki w niniejszej sprawie zaistniały. Jednocześnie podnieść należy, że termin przedawnienia roszczenia o rekompensatę z tytułu kosztów odzyskiwania należności (której źródłem tak co do zasady, jak i wysokości jest ustawa) nie został uregulowany w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. A skoro tak, to zastosowanie znajdzie art. 118 k.c. określający trzyletni termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (tak również Sąd Okręgowy w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 03 kwietnia 2017 roku, sygn. akt XIII Ga 130/17) liczony od dnia, w którym wierzyciel nabył prawo do odsetek (a więc w niniejszej sprawie – od dnia następnego po upływie terminów płatności wskazanych w polisach). Kwestię tę jednoznacznie rozstrzygnął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 30 września 2021 roku (sygn. akt III CZP 37/20) wskazując, że termin przedawnienia roszczenia o rekompensatę za koszty odzyskiwania należności opartego na art. 10 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790) określa art. 118 k.c.

W tej zaś sytuacji skoro termin wymagalności przedmiotowych rekompensat przypadał na okres styczeń – luty 2021 roku, roszczenie powoda w tej części przedawniłoby się z dniem 31 grudnia 2024 roku. Tymczasem powód wniósł niniejszy pozew w dniu 22 września 2022 roku, a zatem przed upływem okresu przedawnienia.

W świetle całokształtu powyższych rozważań Sąd w punkcie pierwszym wyroku na podstawie art. 805 k.c. w zw. z art. 822 k.c. w zw. z art. 481 k.c. w zw. z art. 819 § 1 k.c. w zw. z art. 118 k.c. a contrario zasądził od pozwanego D. K. reprezentowanego przez syndyka masy upadłości – D. B. na rzecz powoda kwotę 1 355 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot: 65 złotych za okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 120 złotych za okres od dnia 03 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 04 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 05 lutego 2021 roku do dnia zapłaty, 65 złotych za okres od dnia 12 lutego 2021 roku do dnia zapłaty i 65 złotych za okres od dnia 12 lutego 2021 roku do dnia zapłaty.

Uznając dalej idące żądanie pozwu za niezasadne, tj. w zakresie rekompensaty za koszty odzyskiwania należności w kwocie 3 643 złotych oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, Sąd na podstawie art. 3 pkt 1 w zw. z art. 4, art. 7 i art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790) w związku z toczącym się postępowaniem upadłościowym pozwanego – powództwo w tej części oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł jak w punkcie trzecim wyroku zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów określoną w art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. W niniejszej sprawie powód wygrał sprawę w 27,11%, a pozwany w 72,89%.

Koszty poniesione przez powoda wyniosły kwotę 418,23 złotych (opłata sądowa od pozwu – 400 złotych, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 złotych, opłata za poświadczenie pełnomocnictwa – 1,23 złotych). Pozwany nie poniósł żadnych kosztów.

Powodowi zatem należy się zwrot kosztów procesu w kwocie 113,38 złotych (27,11% z kwoty 418,23 złotych), którą Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanego w punkcie trzecim wyroku (wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty).

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)

(...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 20 września 2023 roku